

**Strategia działań
wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych
wobec dzieci zagrożonych uzależnieniem
w Publicznej Szkole Podstawowej
im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Wierzchowinach**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 382) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1356).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 z późn. zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687).
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły.

Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

1. Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli

W Publicznej Szkole Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wierchowinach systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania w tym zakresie prowadzone są w ramach realizacji:

- Szkolnego Programu Wychowawczego – Profilaktycznego,
- zajęć edukacyjnych- zgodnie z obowiązującą podstawą programową,
- konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej,
- w ramach współpracy z: Komendą Policji w Radomiu, Posterunkiem policji w Jedlińsku, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Zespołem Interwencji Kryzysowej w Radomiu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w gminie Jedlińsk, Zespołem Interdyscyplinarnym w gminie Jedlińsk, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, Kuratorami sądowymi oraz społecznymi, organizacjami pozarządowymi),
- godzin z wychowawcą,
- imprez sportowych i rekreacyjnych,
- przedstawień poruszających zagadnienia związane z profilaktyką,
- akcji informacyjnych w ramach realizacji programów profilaktycznych,
- zebrań z rodzicami,
- spotkań indywidualnych i grupowych z pielęgniarką,
- spotkań indywidualnych i zajęć z pedagogiem szkolnym wg zgłaszanych potrzeb wychowawców, uczniów oraz rodziców,
- spotkań ze specjalistami w zakresie profilaktyki zdrowotnej,
- wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.

2. Działalność informacyjna

Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród dzieci, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień,

- dostępnych form pomocy dzieciom zagrożonym uzależnieniem,
- możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień,
- skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz odnośnych przepisów prawa

Upowszechnienie tej wiedzy następuje poprzez:

- realizowanie konkursów i akcji profilaktycznych na terenie szkoły,
- motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, akcjach i konkursach o tematyce profilaktycznej,
- opracowywanie gazetek o tematyce profilaktycznej,
- wykorzystanie filmów o tematyce profilaktycznej,
- rozmowy indywidualne oraz zajęcia z uczniami mające na celu przekazywanie informacji na temat zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- przeprowadzanie pogadarek o tematyce profilaktycznej przez przedstawicieli Policji i Straży Pożarnej, specjalistów, w tym również psychoterapeutów (wg potrzeb),
- edukację rodziców,
- opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów oraz zapraszanie specjalistów na szkolenia Rady Pedagogicznej.

3. Zadania pracowników szkoły w zakresie pomocy dzieciom zagrożonym uzależnieniem

Dyrektor szkoły:

1. Realizuje zadania wynikające ze Statutu Publicznej Szkoły Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wierzchowinach.
2. Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych.
3. Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii.

4. Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.
5. Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów uczniów.

Nauczyciele i wychowawcy klas:

1. Realizują zadania zawarte w Szkolnym Programie Wychowawczo – Profilaktycznym.
2. Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy oraz na zajęciach pozalekcyjnych.
3. Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia.
4. Wspierają dzieci zagrożone uzależnieniem, rozwijają ich poczucie własnej wartości oraz motywują do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajającej ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijającej zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.
5. Uczestniczą w WDN oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.
6. Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z dziećmi i ich rodzicami, informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia.
7. Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych.
8. Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem szkolnym w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.

Pedagog szkolny:

1. Zapewnia pomoc pedagogiczną dzieciom zagrożonym uzależnieniem na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne dla uczniów podejmującym zachowania ryzykowne.
2. Prowadzi indywidualne konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczące minimalizowania skutków zachowań ryzykownych dzieci.

3. Systematycznie rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły).
4. Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród dzieci, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów.
5. Udostępnia dzieciom, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii oraz wszelkim rodzajom uzależnień.
6. Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) dzieciom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionym, osobom współuzależnionym.
7. Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne oraz integracyjne we współpracy z wychowawcami klas, rozwija poczucie własnej wartości uczniów i wychowanków, motywuje do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwija zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.
8. Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów uczniów.
9. Organizuje i uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością.
10. Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych dzieci, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.

Pracownicy administracji i obsługi szkoły:

1. Uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, nikotynę, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy).

2. Informują dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego, wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.

4. Procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
1.	<p>Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy, ➤ wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, ➤ wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, ➤ w toku interwencji profilaktycznej wychowawca lub pedagog szkolny może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym, ➤ jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się

		<p>do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich),</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
2.	<p>Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udziela pierwszej pomocy medycznej oraz na polecenie dyrektora szkoły wzywa pogotowie w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ➤ wychowawca zawiadamia o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, ➤ jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostaniu ucznia w szkole lub przewiezieniu

		<p>go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi Policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dyrektor szkoły powiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających odmawiają przyścia do szkoły, a on jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, ➤ w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości Policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin), o fakcie umieszczenia ucznia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz Sąd Rodzinny i Nieletnich, ➤ wychowawca lub pedagog szkolny ustala okoliczności zdarzenia, sporządza notatkę o zajściu, którą podpisują rodzice (prawni opiekunowie) ucznia, ➤ w sytuacji, gdy powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem
--	--	---

		<p>alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym na piśmie Policji (specjalisty ds. nieletnich) i Sądu Rodzinnego i Nieletnich,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy pedagogiczno-psychologicznej dotyczącej uzależnień.
3.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy, ➤ nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły, ➤ dyrektor szkoły wzywa Policję, ➤ po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia.
4.	Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję,

		<p>pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją,</p> <ul style="list-style-type: none">➤ nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji,➤ nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły, który powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa,➤ w przypadku, gdy uczeń – pomimo wezwania – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy,➤ jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji,➤ nauczyciel wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję, dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami,➤ w każdym przypadku popełnienia
--	--	--

		<p>czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, Prokuraturę lub Policję.</p>
5.	<p>Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, ➤ ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę, ➤ powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia-sprawcy, ➤ niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana, ➤ zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji
6.	<p>Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, ➤ niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który: - w razie konieczności wzywa Pogotowie Ratunkowe, - wydaje polecenie o powiadomieniu rodziców (prawnych opiekunów) ucznia,

		- wzywa Policję, w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa,
7.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznane substancje)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły, ➤ nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, ➤ nauczyciel uniemożliwia dostęp osobom postronnym do tych rzeczy, ➤ dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję

5. Współpraca z rodzicami/ opiekunami prawnymi w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych

W trosce o prawidłowy rozwój dzieci na terenie szkoły podejmowanych jest szereg różnorodnych działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych w związku z uzależnieniami oraz innymi sytuacjami zagrożenia. Prowadzone działania dotyczą przede wszystkim profilaktyki pierwszorzędowej oraz elementów profilaktyki drugorzędowej. Składają się na nie następujące działania:

1) W ramach współpracy z rodzicami/ opiekunami prawnymi w szkole organizowane są:

- klasowe zebrania (tzw. wywiadówki) ,
- konsultacje indywidualne z nauczycielem, wychowawcą,
- edukacja rodziców,
- spotkania indywidualne i grupowe z rodzicami prowadzone przez pedagoga szkolnego,
- indywidualne kontakty (telefoniczne, korespondencyjne),
- działania wspierające ich w sytuacjach trudnych wychowawczo i zapobiegające zagrożeniom.

2) Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów przyjmuje następujące formy:

- omówienie indywidualnych problemów ucznia,
- wymiana informacji dotyczących postaw dzieci w odniesieniu do uzależnień,
- wspólne rozwiązywanie indywidualnych problemów, proponowanie rozwiązań, poradnictwo,
- zachęcanie rodziców do utrzymywania stałego kontaktu ze szkołą (wychowawcą, pedagogiem szkolnym),
- przekazywanie informacji dotyczących skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez nieletnich i pełnoletnich wychowanków szkoły,
- pedagogizacja rodziców dotycząca potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, zagrożeń związanych z uzależnieniami, przebiegu rozwoju społecznego, dostępnych form pomocy psychologiczno- pedagogicznej i specjalistycznej,
- udostępnianie rodzicom informatorów, poradników i materiałów edukacyjnych,
- angażowanie rodziców do współpracy z nauczycielami w zakresie organizowania imprez szkolnych, wycieczek, dyskotek, itp.

6. Aktywny udział dzieci w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających, alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Zajęcia profilaktyczne prowadzą:

- wychowawcy klas, w oparciu o plany wychowawcy klasy, w ramach godzin z wychowawcą,
- nauczyciele przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom, w ramach zajęć edukacyjnych,
- nauczyciele realizujący zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia sportowe,
- pedagog szkolny, realizując zajęcia profilaktyczne według zgłaszanych potrzeb,

- wychowawcy klas i pedagog szkolny, realizując wszelkiego typu programy profilaktyczne w tym Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny.

7. Dostosowanie treści i form zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci oraz stopnia zagrożenia

Wybór przekazywanych uczniom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich potrzebami, wiekiem, możliwościami intelektualnymi oraz percepcyjnymi. Podejmowane przez szkołę działania uwzględniają indywidualne potrzeby ucznia oraz potrzeby danej grupy związane ze stopniem zagrożenia, uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi. Pod uwagę są brane, między innymi następujące zagrożenia:

- wynikające z wagarowania,
- związane z uzależnieniami,
- wynikające z uczestnictwa w ruchu drogowym (w drodze do i ze szkoły),
- związane ze zjawiskiem przemocy i agresji (w szkole i poza nią),
- związane z niewłaściwym stylem życia (np. brak aktywności fizycznej, zbyt długi czas spędzany przed ekranem itp.),
- związane z niebezpieczeństwami występującymi w Internecie.

Wychowawca klasy, planując pracę wychowawczą i zapobiegawczą w danym roku szkolnym, uwzględnia informacje uzyskane od innych nauczycieli, wychowawców oraz pedagoga. Bierze również pod uwagę okresową ocenę sytuacji wychowawczej w klasie i szkole.

Ponadto w szkole podejmuje się działania zapobiegawcze poprzez różnorodność form i treści profilaktycznych, organizowanie akcji i imprez o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym oraz zajęć z wychowawcą i pedagogiem szkolnym. Dodatkowo uczniowie biorą udział w prelekcjach z przedstawicielami: Policji, Straży Pożarnej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

8. Edukacja rówieśnicza

W Publicznej Szkole Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wierzchowinach edukacja rówieśnicza realizowana jest przez nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego oraz przedstawicieli Szkolnego Samorządu Uczniowskiego i pozostałych uczniów.

Formami działania w tym zakresie są między innymi:

- a) organizacja imprez szkolnych zgodnie z planem pracy szkoły,
- b) organizacja akcji charytatywnych,
- c) propagowanie wolontariatu,
- c) organizowanie akcji dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom,
- d) przygotowywanie tematycznych gazetek ściennych dotyczących problemów nurtujących dzieci,
- e) pomoc koleżeńska,
- f) propagowanie zdrowego stylu życia poprzez udział w konkursach prozdrowotnych oraz udział w zajęciach i zawodach sportowych,
- g) zajęcia z pedagogiem i przedstawicielami PP – P. w Radomiu poświęcone problematyce asertywności, przeciwdziałania uzależnieniom, tolerancji, praw człowieka itp.,
- h) propagowanie idei edukacji rówieśniczej jako skutecznej drogi rozwiązywania konfliktów i problemów życiowych.

9. Sposoby współdziałania pracowników szkoły ze Służbą Zdrowia, Policją w sytuacjach wymagających interwencji

Współpraca z Policją:

- spotkania dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego z policjantami z sekcji do spraw nieletnich,
- informowanie policji o zdarzeniach występujących na terenie szkoły, mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz świadczące o przejawach demoralizacji,
- współpraca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mających miejsce w szkole i poza nią,
- organizowanie prelekcji z zakresu profilaktyki dla uczniów i rodziców z udziałem funkcjonariuszy policji i pedagoga szkolnego (według potrzeb).

Współpraca ze Służbą Zdrowia:

- zatrudniona w gminnym ośrodku zdrowia pielęgniarka udziela pomocy w przypadkach nagłych zachorowań, zatruc, złego samopoczucia, urazów,
- podejmuje działania o charakterze profilaktycznym i informacyjnym, dotyczące zagrożeń uzależnieniami,

- informuje o zachowaniach ryzykownych i zachowaniach bezpiecznych, możliwościach zarażenia się wirusem HIV,
- prowadzi pogadanki dotyczące higieny osobistej, zapobiegania uzależnieniom,
- podejmuje działania informujące dotyczące wad postawy u dzieci,
- współpracuje z wychowawcami i pedagogiem szkolnym.

10. Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wierchowinach współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę w zakresie rozwiązywania problemów dzieci m.in.:

- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Radomiu,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jedlińsku, ,
- Komendą Miejską Policji w Radomiu,
- Koordynatorami ds. nieletnich,
- Komisariatem Policji w Jedlińsku,
- Gminną Komisją ds. przeciwdziałania alkoholizmowi,
- Sądem Rejonowym w Radomiu (kuratorzy zawodowi i kuratorzy społeczni),
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Niebieska Karta).

11. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizacją, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne

Uczniowie mają możliwość korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego w celu rozwiązania swoich osobistych i rodzinnych problemów. Organizacja pracy szkoły zapewnia uczniom możliwość zaspokajania potrzeb społecznych, psychicznych oraz rozwój

umiejętności i zainteresowań. Wobec uczniów zagrożonych demoralizacją lub uzależnieniem realizowane są następujące działania:

- diagnoza problemu, w tym diagnoza sytuacji rodzinnej i szkolnej ucznia,
- indywidualne rozmowy z uczniami,
- współpraca z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i dyrektorem szkoły,
- organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- zajęcia o charakterze opiekuńczo -wychowawczym i profilaktycznym,
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych zapewniających uczniom możliwość rozwoju zainteresowań i aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu,
- organizacja zajęć o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym prowadzonych przez specjalistów z instytucji wspierających szkołę,
- rozwijanie umiejętności psychospołecznych poprzez udział w organizowanych zajęciach o charakterze terapeutycznym (wg potrzeb uczniów),
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami,
- udzielanie wsparcia materialnego,
- objęcie ucznia pomocą Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Radomiu (pomoc dla ucznia, rodziców lub organizacja spotkań dla klasy, rodziców, grona pedagogicznego).

12. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli (WDN) w Publicznej Szkole Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wierzchowinach uwzględnia tematykę profilaktyki uzależnień i odbywa się zgodnie z potrzebami szkoły oraz wewnątrzszkolnym systemem doskonalenia zawodowego.

Głównym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie kadry pedagogicznej do realizacji zadań wynikających ze Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

Nauczyciele w zespołach przedmiotowych oraz w zespole wychowawców również omawiają sposoby realizacji zajęć o charakterze profilaktycznym, wynikające m.in. z podstawy programowej poszczególnych przedmiotów. Nauczyciele mogą także korzystać z materiałów gromadzonych w bibliotece szkolnej i gabinecie pedagoga szkolnego.

13. Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych

Efekty podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych są systematycznie oceniane poprzez:

- analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen zachowania,
- sporządzanie sprawozdań śródrocznych i rocznych przez wychowawców klas,
- analizę sytuacji wychowawczej oraz występujących problemów i zagrożeń zawartą w sprawozdaniach sporządzonych przez pedagoga,
- ewaluację skuteczności realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego,
- modyfikację Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego,
- współpracę nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego mającą na celu planowanie kroków zaradczych oraz rozwiązywanie bieżących problemów związanych z nieprawidłowym zachowaniem uczniów,
- analizę liczby uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.